

Mesterségem címere

Földműves

Szántunk, vessünk, hogy jobban élhessünk... A földművelés az egyik legrégebb és legfontosabb munka: alapja, feltétele egész földi életünknek. Élelmet teremt az ember és a háziállatok számára, anyagot ruháinkhoz, fontos tárgyainkhoz.

A falvak lakóinak szerte a világon időtlen idők óta ez az alpmestersége, de félig-meddig földműves mindenki, aki földjén vagy háztáji kertjében növényt termeszt.

• **Hogyan kezdődhetett?**
A sorsára bízott ember kezdetben a vadon termett magokat, gyökereket, bogyókat gyűjtögette. Közben figyelt, és próbálkozott. Elleste a természet ritmusát, törvényeit. Kitépte a haszontalan növényt, hogy jobban növekedjék a hasznos. Kővel, bottal fellazította,

Üdv rád és házad népére,
te jó szántóvető.
Te mindig szívesen fogadsz,
miként a nyáridő.

Bach: Parasztkantáta

Hogy hívják még
a földművest?

ta, majd megöntözte a földet, kiválogatta a legszebb magvakat, és elvetett belőlük minél többet. Ágyat vetett a magnak, hogy jól aludjon, erőben ébredjen: megszületett **az első ágyás**.

• **Mag, mag, búzamag, benne aluszik a nap.** A régiek tudták, hogy a nap melege érleli, a hold ereje növeli a növényt. A naptól a Teremtő, a búzaszemről Jézus arca mosolygott rájuk. Imával, szertartásokkal kérték Isten segítségét a jó termésért vívott küzdelemben. Égiek és földiek hajdani összhangját idézik magyar szavaink: Teremtő, teremt, terem, termő, termés, nő, növény, növel, nevel, növeszt, növekedik.

Föld, föld, föld,
fekete barátom,
őrizd meg a magot,
legyen búza nyáron!

Szél, szél, szél,
jégcsap-ujjú vándor,
kerüld a vetésem
jövet téli táncból!

Hó, hó, hó,
felhő könnyű lánya,
földem takaróval
borítsd, fagy ne járja!

Nap, nap, nap,
föld, ég arany-anyja,
meleget, életet
lehelj minden magba!

(Tarbay Ede)

- **Vizet, vizet, mert meghalok!** – kiált Világszép Nádszálkissasszony, és kiált szinte minden növény a kaktuszon, bogáncson kívül. Meg is kapja olvadó hóléből, esőből, kánából vagy modern **öntözőrendszerekből**. De a rizsnek ez korántsem elég: palántáját vízbe kell ültetgetni, s aratásig vízben fejlődik, akárcsak a nád, a gyékény.

- Az öntözés csodái a **babiloni függőkertek**. Kr. e. 600-ban II. Nabukodonozor perzsa király építtette őket felesége számára, aki az Eufrátesz folyó síkságáról szülőföldjére, a dús lombú hegyek közé vágyott. Ezeket idézték a 40 méter magas, épített teraszok, melyekre fákat, bokrokat, virágokat telepítettek. Taposómalom és vödörösor segítségével rabszolgák juttatták fel a

folyó vizét a legfelső teraszra, ahonnan patakok, vízések csordogáltak alá, vidítva és öntözve a zöld piramist.

- A mai Mexikó területén, 650 évvel ezelőtt, az **aztékok veteményes kertjei**, a csinampák a Texcoco-tó vizén úsztak, így sohasem szenvedtek az aszálytól. Az aztékok a szittyóra földet hordtak, cölöpökkel, ágakkal megerősítették, trágyával, iszappal termékenyebbé tették.

- **Vetsz, vagy ültetsz?** Nem mindegy, ne keverjük hát, még akkor sem, ha első hallásra nem érezzük a különbséget. Nyelvünk pontosan kifejezi, sőt elmeséli: vetni, dobni, szórni ezrével a magot lehet, egyenként ültetni pedig a palántát. Ejtsd ki a szót: **vet**, és szinte látod – no nem a magot potyogtató vetőgépet, hanem a földművest, amint kimért léptekkel halad a frissen szántott földön, és a vállán átkötött abroszból, vászontarisznyából hinti, veti a magot: *Áldd meg, szaporítsd meg, édes Jóistenem...* S ha kimondod: **ültet**, látod asszonyát is, amint hajladozva, gyökérszoknyás, levélke-kontyos kis palántákat ültet egyenként, szép sorjába: *Ülj meg itt, a föld ölében, növekedj, gyarapodj szépen.* Ez volt a dolgok rendje hajdan: a gabonaféléket kint, a földeken a férfi, a zöldségeket, fűszereket, virágokat a ház körül az asszony termelte meg.

Gyom. Sorolj még szavakat, amelyek ugyanezt jelentik.

● Az aratás nehéz de örömteli munka. Az ősidőkben fogazott csont, aztán fa, majd fém sarlóval vágták le a gabonát. A marokszedéshez még nemrégiben is sarlót használtak. Az ókori egyiptomi aratást bemutató két képről kiderül, hogy csak a kalászt vágták le, állatokkal csépeltek, nyomtatták, az asszonyok magasból aláhullatva szelelték, választották el a pelyvát a gabonától. Az előtérben a férfiak nádkévé-t cipelnek. Ebből készült a papirusz.

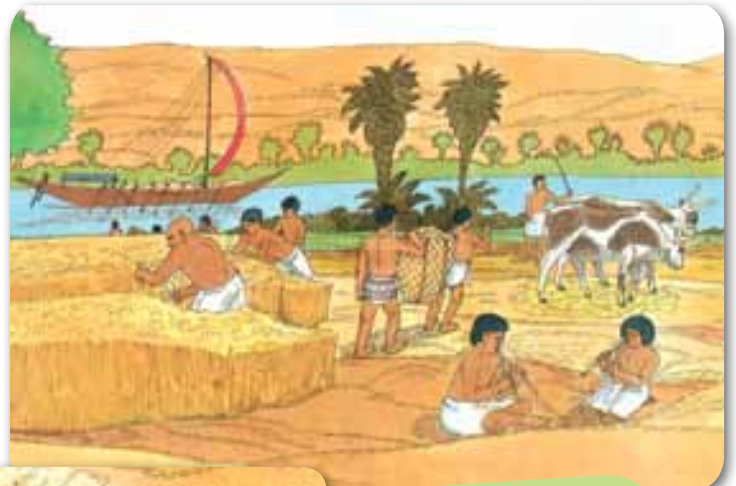
Zöld vagyok tavasszal, nyáron pedig sárga, fehérén kerülök malomban a zsákba...
Mi az?

Hegyen-völgyön táncot jár, hazaviszik, szegen hál...
Mi az?

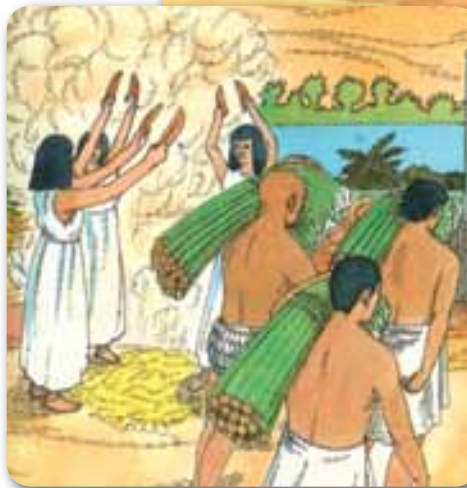
Hogy hívják és mire használják a búza szárát?

● A bottal való földtúráshoz képest óriási találmány volt az eke, mely először fából, majd vasból készült, kezdetben maga az ember, majd ökör, ló, végül traktor húzta. Képünk azt mutatja be, hogyan szántott, kapált, vetett 3000 évvel ezelőtt az ókori görög földművescsalád. A kisebb földet, kertet nem szántják, hanem felásák. A boronával, a kiskertben pedig a gereblyével tovább puhítják, egyengetik a földet, és betakarják az elvetett magot. Régen kapálták, ma inkább gyomirtóval védik a fejlődő növényt.

Mi a marokszedés, kik végzik?

● A kelták 2800 évvel ezelőtt fejlett kultúra hordozói voltak szerinte Európában. Tőlük tanulta a többi nép a lópatkolást, ők fedezték fel a kaszát és egy különös arató-eszközt,

a vallust. Az állat nem húzta, hanem tolt a kerekeken gördülő dobozt, melynek alsó peremén fésűszerű, éles penge volt. A levágott gabona a dobozban gyűlt össze.

- Fekete földben terem a jó búza.
- Sovány földön silány az aratás.
- A földet a gazda lábnyma hizlalja.
- Szántatlan földön gazt aratnak.

● Ma egyetlen gép aratja és csépeleli a gabonát. **A hatalmas farmokon, gazdaságokban** a növénytermesztés minden mozzanatát **gépek végzik**. Ennek van előnye és hátránya is. Igaz, hogy könnyebb így a munka, de kevesebb embernek jelent megélhetést, és az üzemanyag, a sok növényvédőszer szennyezi a környezetet, rontja a termés minőségét.

● Mohó korunk a régi eszközökkel együtt az elődök tudását is eldobja. Bölcs, mértéktartó, **környezetvédő gazdálkodás helyett** önző, pusztító hajszá folyik a **gyors haszonért**. A termőföld tönkremegy, elhasználódik, elszivatagosodik. Az árterületeket lecsapolják, a folyókat szabályozzák, ezért pusztítanak oly gyakran árvizek.

Falun unalmas az élet.

A földművesmunka nem is szakma, mindenki ért hozzá.

Tévedsz. Ki minek nem mestere, hóhéra annak.

A város zsúfolt, szennyezett. A falu nyugodt, tiszta.

Péter

Ez a munka túl fáradtságos.

Minden munka könnyű, ha örömmel végezzük, és nehéz, ha nincs kedvünk hozzá.

Útálók hajnalban kelni.

Ha korán fekszel, korán is ébredsz, együtt a nappal, a madarakkal.

Sokat dolgozom kevés pénzért?

Ez a világ hibája. Változtassunk rajta, különben éhen hal az emberiség.

Lekicsinylés van abban, ha falusinak, parasztnak neveznek.

Ez buta előítélet. A parasztemberek őrzik értékes hagyományainkat, munkájuk létfontosságú, életerejük jövőnk alapja.

Pál

A tisztesség és az élet törvénye úgy kívánja, hogy Péter és Pál vitájából Pál kerüljön ki győztesen. A gyár nem pótolhatja a termőföldet. Az ember feltalálta a műanyagot, a műtrágyát, a műlisztet, de mindenikről kiderült, hogy egészségtelen. Ha élni akarunk, vissza kell térnünk a természeteshez. Vissza kell adnunk rangját, becsületét a szántóvetőnek, aki a teremtő nappal, a földdel, a vízzel, a levegővel szövetségben tiszta búzát, életet tesz asztalunkra. Legyünk földművesek!

Zsigmond Emese